

Ceturtdiena, 2013. gada 12. septembris

IETEIKUMI

EIROPAS PARLAMENTS

P7_TA(2013)0382

ES politika attiecībā uz Baltkrieviju

Eiropas Parlamenta 2013. gada 12. septembra ieteikums par ES politiku attiecībā uz Baltkrieviju (2013/2036(INI))

(2016/C 093/30)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 2012. gada 26. oktobra rezolūciju par stāvokli Baltkrievijā pēc 2012. gada 23. septembrī notikušajām parlamenta vēlēšanām ⁽¹⁾,
 - ņemot vērā 2012. gada 29. marta rezolūciju par stāvokli Baltkrievijā ⁽²⁾,
 - ņemot vērā 2011. gada 12. maija rezolūciju par Baltkrieviju ⁽³⁾,
 - ņemot vērā 2011. gada 20. janvāra rezolūciju par stāvokli Baltkrievijā ⁽⁴⁾,
 - ņemot vērā 2012. gada 12. septembra rezolūciju par Padomes ikgadējo ziņojumu Eiropas Parlamentam par kopējo ārpolitiku un drošības politiku ⁽⁵⁾,
 - ņemot vērā 2011. gada 14. decembra rezolūciju par Eiropas kaimiņattiecību politikas pārskatu ⁽⁶⁾,
 - ņemot vērā Austrumu partnerības Pilsoniskās sabiedrības foruma valstu platformu konferences 2013. gada 1. jūnija rezolūciju,
 - ņemot vērā 2011. gada 7. aprīļa rezolūciju par Eiropas kaimiņattiecību politikas austrumu dimensijas pārskatīšanu ⁽⁷⁾,
 - ņemot vērā 2009. gadā Prāgā notikušās Austrumu partnerības valstu augstākā līmeņa sanāksmes deklarāciju,
 - ņemot vērā Ārlietu padomes 2012. gada 15. oktobra secinājumus un Padomes 2012. gada 6. novembra Regulu (ES) Nr. 1014/2012 par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz Baltkrieviju ⁽⁸⁾,
 - ņemot vērā Reglamenta 97. pantu,
 - ņemot vērā Ārlietu komitejas ieteikumu (A7-0261/2013),
- A. tā kā Baltkrievijā kopš 1994. gada nav notikušas brīvas un godīgas vēlēšanas saskaņā ar starptautiskajiem standartiem atbilstošām vēlēšanu tiesību normām;

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2012)0410.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2012)0112.

⁽³⁾ OV C 377 E, 7.12.2012., 162. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 136 E, 11.5.2012., 57. lpp.

⁽⁵⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2012)0334.

⁽⁶⁾ OV C 168 E, 14.6.2013., 26. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 296 E, 2.10.2012., 105. lpp.

⁽⁸⁾ OV L 307, 7.11.2012., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2013. gada 12. septembris

- B. tā kā varas dalīšanas princips faktiski tika atcelts 1996. gada konstitucionālās reformas gaitā un kopš tā laika politiskā opozīcija nav bijusi pārstāvēta politiskajās struktūrās un nav spējusi piedalīties valsts politiskā kursa izstrādē un īstenošanā;
- C. tā kā tajā pašā laikposmā tika sistemātiski un masveidā pārkāptas cilvēktiesības un pamatbrīvības, jo īpaši attiecībā uz vārda brīvību, biedrošanās brīvību un pulcēšanās brīvību;
- D. tā kā Eiropadome 1997. gadā apturēja partnerības un sadarbības līguma ratifikāciju un iesaldēja pagaidu tirdzniecības nolīgumu un tādejādi ES un Baltkrievijas attiecības joprojām regulē 1989. gada tirdzniecības un sadarbības nolīgums;
- E. tā kā laikā no 2008. gada līdz 2010. gadam ES un Baltkrievijas attiecības ieguva pozitīvu dinamiku un tā kā šajā laikposmā bija vērojama zināma virzība uz apstākļu uzlabošanu, kādos darbojās pilsoniskā sabiedrība, opozīcija un brīvā prese, taču šo attiecību būtisku pasliktināšanos izraisīja pēc 2010. gada prezidenta vēlēšanām veiktie vardarbīgie pasākumi un represīvās politikas pastiprināšanās, piemēram, prezidenta amata kandidātu aresti, kam sekoja masveida aresti, politiski motivēti kriminālprocesi pret opozīcijas pārstāvjiem un represiju vilnis pret cilvēktiesību aizstāvjiem un neatkarīgajiem plašsaziņas līdzekļiem;
- F. tā kā Baltkrievijas iestādes, noraidot ES aicinājumus ievērot starptautiski atzītos demokrātijas standartus, īsteno pašizolācijas politiku, to uzspiest Baltkrievijas tautai;
- G. tā kā Eiropas Parlaments neatzīst Baltkrievijas parlamenta lēģitimitāti un pēdējo desmit gadu laikā Baltkrieviju apmeklējusi tikai viena oficiāla Eiropas Parlamenta delegācija 2010. gadā;
- H. tā kā 70 % Baltkrievijas iedzīvotāju valstī vēlas pārmaiņas, tomēr daļa iedzīvotāju uzskata, ka būtiskas pārmaiņas valstī sākotnēji varētu izraisīt dzīves līmeņa pazemināšanos ⁽¹⁾;
- I. tā kā demokrātisku pārveidojumu iespēja varētu palielināties, ja reformās tiktu iesaistīta patlaban valdošās elites uz reformām noskaņotā daļa, tomēr to galvenajiem katalizatoriem jānāk no pilsoniskās sabiedrības organizācijām un privātajiem uzņēmumiem;
- J. tā kā pastāvīgs politiskais dialogs ar Baltkrievijas iestādēm iepriekš minētajos apstākļos varētu izraisīt pilsoniskās sabiedrības un opozīcijas iesaistīšanos daudzpusējā dialogā starp ieinteresētajām personām un reformu īstenošanā;
- K. tā kā Austrumu partnerības valstu augstākā līmeņa sanāksme Viļņā varētu kļūt par vēl vienu būtisku iespēju pakāpeniski uzlabot ES un Baltkrievijas attiecības, ja tiks atbrīvoti politiski rehabilitēti visi politiski ieslodzītie;
- L. tā kā ES ierobežojošie pasākumi tika pārskatīti un paplašināti (patlaban tie attiecas uz 242 personām un 30 struktūrām), bet Baltkrievijas iestādes joprojām aizliedz valstī iebraukt vairākiem ES politiķiem un amatpersonām, kā arī starptautisko organizāciju pārstāvjiem, žurnālistiem un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem;
- M. tā kā turpmākie pūliņi izveidot vienotu stratēģiju un rīcības plānu varētu veicināt politiskās opozīcijas mērķu sasniegšanu; tā kā konkrēti pasākumi, tostarp kopīga kandidātu saraksta iesniegšana pašvaldību vēlēšanām 2014. gadā, kā arī vienotas politiskās programmas sagatavošana vai kopīga kandidāta izvirzīšana prezidenta vēlēšanām 2015. gadā šādā aspektā būtu vērtējami pozitīvi;

⁽¹⁾ Neatkarīga sociāli ekonomisko pētījumu institūta 2013. gada aprīļa dati.

Ceturtdiena, 2013. gada 12. septembris

- N. tā kā 2012. gadā aizsāktais Eiropas dialogs ar Baltkrievijas sabiedrību par modernizāciju ir pozitīvi ietekmējis konstruktīvas diskusijas uzsākšanu Baltkrievijas sabiedrībā par valstī nepieciešamajām reformām un izpratni par ES, tomēr šādam dialogam ir jāizstrādā koncepcija, mērķi un stratēģija, kam vajadzīgs pietiekams finansējums, kā arī labāka koordinācija ar Austrumu partnerības iniciatīvām;
- O. tā kā Austrumu partnerības Pilsoniskās sabiedrības foruma valstu platforma ir svarīgs un uzticams ES partneris un unikāls saziņas kanāls ar Baltkrievijas tautu;
- P. tā kā Baltkrievijā joprojām ir politiski ieslodzītie⁽¹⁾, tostarp Saharova balvas saņēmšanai izvirzītais cilvēktiesību aizstāvis Aless Beļackis, kuri ilgstoši pakļauti smagai psiholoģiskai un fiziskai spīdzināšanai, nāves draudiem, nepamatotai pārvietošanai, sliktai veselības aprūpei un aizliegumiem tikties ar ģimenes locekļiem; ES un Baltkrievijas divpusējo attiecību normalizācijas galvenie nosacījumi joprojām ir visu politiski ieslodzīto atbrīvošana un politiska rehabilitācija, kā arī progress tādos jautājumos kā tās starptautisko saistību izpilde un cilvēka pamattiesību, tiesiskuma un demokrātisko brīvību ievērošana;
- Q. tā kā politiski motivētu arestu absolūtā skaita samazināšanās (pēc Cilvēktiesību centra "Viasna" datiem no 868 arestiem 2011. gadā līdz 235 attiecīgi 2012. gadā) varētu būt saistāma ar represiju un iebiedēšanas gaisotni;
- R. tā kā nesenie ierobežojošie tiesību aktu grozījumi radīja vēl lielākas pilsoniskās sabiedrības represijas, tostarp pret cilvēktiesību aizstāvjiem, neatkarīgajiem plašsaziņas līdzekļiem un advokātiem; tā kā cilvēktiesību un pamatbrīvību vispārējā situācija pasliktinās, un, kā uzsvērts ANO īpašā referenta par Baltkrieviju ziņojumā, joprojām rada lielas bažas; tā kā Baltkrievijas iestāžu nevēlēšanās pret starptautiskās sabiedrības aicinājumiem veicina tālāku attiecību pasliktināšanos ar ES un sekmē Baltkrievijas turpmāku pašizolāciju;
- S. tā kā 2012. gadā Baltkrievijas valdība veica grozījumus likumdošanā, kas VDK pieķir plašas pilnvaras brīvi izmantot piespiedu līdzekļus; tā kā saskaņā ar jauno likumu drošības dienesti var bez jebkādiem ierobežojumiem ierasties dzīvokļos un arestēt un aizturēt gan Baltkrievijas pilsoņus, gan arī imunitātes aizsargātos diplomātus un starptautisko organizāciju pārstāvjus; tā kā minētajā likumā ir arī noteikums, kas VDK darbiniekus atbrīvo no visu veidu tiesiskās atbildības par miesas bojājumu nodarīšanu; tā kā Baltkrievijas specdienestiem ir dotas plašas pilnvaras izklīdināt demonstrācijas;
- T. tā kā 2011. gada beigās ieviesa izmaiņas likumā par masu pasākumiem un tagad par masu protestu rīkošanu iestājas kriminālatbildība; tā kā šādu pasākumu organizatoriem ir jāsniedz valsts iestādēm informācija par finansējuma avotiem;
- U. tā kā jau 2011. gadā par kriminālpārkāpumu kļuva ārvalstu dotāciju saņemšana un tika paplašināts valsts nodevības jēdziens, kas ļauj valdībai uzsākt kriminālvajāšanu pret organizācijām un personām, kas saņem ārvalstu finansējumu vai piedalās starptautiskajos forumos;
- V. tā kā 2012. gadā Baltkrievijas Tieslietu ministrija liedza reģistrāciju 19 NVO un divām politiskajām partijām, bet neregistrēto organizāciju biedri pašlaik Baltkrievijā tiek pastāvīgi iebaidīti, ietekmēti un vajāti;
- W. tā kā Baltkrievija ir vienīgā Eiropas valsts, kurā piespriedz nāvessodu, un tā kā nāvessoda izpildes datumi nav zināmi notiesāto ģimenēm un sabiedrībai, sodītās personas ķermenis netiek izdots radniekiem apbedīšanai un netiek paziņota apbedīšanas vieta;
- X. tā kā 2012. gadā dvām personām tika izpildīts nāvessods, un tiesas process nebija atbilstošs taisnīgas tiesas kritērijiem; tā kā pēc ilga laika 2012. gadā netika piespriests neviens nāvessods, tomēr 2013. gadā atkal pasludināts uz nāvi notiesājošs spriedums;

⁽¹⁾ Politiski ieslodzīto sarakstā ir arī Mikalai Statkevich, Pavel Seviarynets, Eduard Lobau, Mikalay Antukhovich, Mikalay Dziadok un Ihar Alienevich.

Ceturtdiena, 2013. gada 12. septembris

- Y. tā kā situāciju Baltkrievijā var raksturot kā tādu, kurā ir uzticības trūkums tiesu varai, jo tiesas nav pietiekami neatkarīgas un pieņem politiski motivētus lēmumus;
- Z. tā kā Baltkrievija ir vienīgā Austrumu partnerības valsts, kurā vēl nav izveidota oficiāla cilvēktiesību iestāde;
- AA. tā kā nopietna politiska problēma Baltkrievijā ir cenzūra;
- AB. tā kā saskaņā ar 2013. gada pasaules preses brīvības indeksu, ko izdeva "Reportieri bez robežām", starp 179 valstīm Baltkrievija no 168. vietas pacēlās uz 157. vietu, tomēr joprojām paliek pēdējā vietā starp Austrumu partnerības valstīm (Azerbaidžānu (156. vieta), Ukrainu (126. vieta), Gruziju (100. vieta), Armēniju (74. vieta) un Moldovu (55. vieta));
- AC. tā kā patlaban piekļuve neatkarīgiem TV un radio kanāliem, kā arī drukātai presei, ir nepietiekama un informācijas pieejamībā dominē valstij piederošie plašsaziņas līdzekļi;
- AD. tā kā plašsaziņas līdzekļu brīvības situācija Baltkrievijā ir nepieņemama, jo īpaši tāpēc, ka tiek vajāti žurnālisti, kuriem aizliegts izbraukt no valsts, tiek pieņemti ierobežojoši likumi attiecībā uz pārraides un interneta brīvību, kā arī selektīvi tiesas spriedumi pret neatkarīgajiem žurnālistiem, par ko liecina trīs 2012. gada vasarā ierosinātie kriminālprocesi;
- AE. tā kā 2012. gadā, izmantojot nepatiesus argumentus, vismaz 15 aktīvistiem un žurnālistiem aizliedza izbraukt no Baltkrievijas;
- AF. tā kā vairāk nekā pusei Baltkrievijas iedzīvotāju ir pieejams internets; tā kā elektroniskie plašsaziņas līdzekļi paver jaunas iespējas plašāk piekļūt neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļiem, lai gan valsts un izglītības iestādēs vairākas opozīcijas tīmekļa vietnes ir bloķētas;
- AG. tā kā saskaņā ar jaunāko 2012. gada ANO tautas attīstības indeksu Baltkrievija ieņem 50. vietu, salīdzinot ar Krieviju (55. vieta) un Austrumu partnerības valstīm (Gruziju (72. vieta), Ukrainu (78. vieta), Azerbaidžānu (82. vieta), Armēniju (87. vieta) un Moldovu (113. vieta));
- AH. tā kā viens no galvenajiem iemesliem zināmai sociālai stabilitātei valstī ir bijusi sociālo pabalstu sistēma, kuru cilvēki izmanto un tādēļ dod priekšroku politiskai pasivitātei, jo dažāda veida valsts atbalstus, piemēram, pensijas, stipendijas, bezdarbnieku pabalstus u.c. saņem 65 % Baltkrievijas iedzīvotāju;
- AI. tā kā zemu bezdarba līmeni var mākslīgi panākt ar subsīdijām valstij piederošajiem uzņēmumiem, kas nodrošina aptuveni 70 % IKP un nodarbina 50 % strādājošo;
- AJ. tā kā Baltkrievijas valdība mēģina piesaistīt ārvalstu investīcijas, jo tai ir kvalificēts darbaspēks, privatizācijas programma, sešas brīvās ekonomiskās zonas un augsto tehnoloģiju parks, tomēr ir vērojami gadījumi, kad valsts sistemātiski iejaucas privātā sektora darbībā;
- AK. tā kā līdz šim Baltkrievijas iestādes ir paidušas ģeopolitisku interesi par ciešāku ekonomisko integrāciju ar Krieviju, izveidojot Eirāzijas muitas un ekonomikas savienību; tā kā vienlaikus lielākā daļa visu tiešo ārvalstu investīciju Baltkrievijā pēdējos gados ir Krievijas izcelsmes, un eksperti uzskata, ka pēdējās desmitgadēs aptuveni 700 000 Baltkrievijas iedzīvotāju ir emigrējuši darbā uz Krieviju, galvenokārt uz Maskavu un Sanktpēterburgu;
- AL. tā kā patlaban ir vērojami signāli no ES un Baltkrievijas puses par sarunu procesa atsākšanu par Baltkrievijas pievienošanu PTO, īpaši kontekstā, ko rada Krievijas pievienošanās PTO;
- AM. tā kā jaunākās sabiedriskās domas aptaujas, kas veiktas saistībā ar ES kaimiņvalstu attiecību barometra projektu, liecina, ka vairāk nekā 50 % Baltkrievijas iedzīvotāju ir pārliecināti, ka ES būtu jāpalielina sava līdzdalība tādās jomās kā ekonomikas attīstība, tirdzniecība un reģionālā sadarbība ar Baltkrieviju;

Ceturtdiena, 2013. gada 12. septembris

- AN. tā kā modernizācijas programma, kuru nesēn izsludināja Baltkrievijas iestādes, pēc ekspertu vērtējuma, galvenokārt ir orientēta uz rūpniecības pamatnozaru infrastruktūras modernizāciju, lai gan valstī vairāk vajadzīgas būtiskākas ekonomiskās reformas un pārredzama uzņēmējdarbības vide, kā arī valsts kontroles samazināšana visās uzņēmējdarbības nozarēs;
- AO. tā kā saskaņā ar “*Transparency International*” 2012. gada korupcijas uztveres indeksu Baltkrievija ieņem 123. vietu starp 176 valstīm un teritorijām, salīdzinot ar Ukrainu (144. vieta), Azerbaidžānu (139. vieta), Krieviju (133. vieta), Armēniju (105. vieta), Moldovu (94. vieta) un Gruziju (51. vieta);
- AP. tā kā Baltkrievija nesēn pievienojusies Eiropas Padomes pretkorupcijas mehānismam “Greco” un kļuva par dalībnieci cilvēku tirdzniecības apkarošanas mehānismā Greta.
- AQ. tā kā uz Baltkrieviju attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, bet politiskās situācijas dēļ vēl nav nekāda izstrādāta rīcības plāna;
- AR. tā kā palīdzība Baltkrievijai patlaban tiek piešķirta saskaņā ar valsts stratēģijas dokumentu 2007.–2013. gadam;
- AS. tā kā 2007.–2013. gada finanšu plānā Eiropas kaimiņattiecību un partnerības Instrumentam (EKPI) pārrobežu sadarbības projektiem starp Baltkrieviju un tās kaimiņvalstīm tika piešķirti EUR 33,4 milj., un apmēram 60 pašvaldības patlaban piedalās Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas 50 kopīgos pārrobežu sadarbības projektos;
- AT. tā kā patlaban tikai 20 Baltkrievijas eksperti piedalās dažādos EKPI projektos, salīdzinot ar 120 ekspertiem 2008. gadā;
- AU. tā kā Baltkrievijas iestādes aktīvi piedalās ekspertu sanāksmēs Austrumu partnerības daudzpusējos pasākumos, jo īpaši pārrobežu sadarbības projektos;
- AV. tā kā 58 pilsētām un pašvaldībām Polijā, attiecīgi 47 Lietuvā un 30 Latvijā ir auglīga sadarbība ar partneru pilsētām un pašvaldībām Baltkrievijā, bet “Nemunas-Neman-Niemen” eiroreģions, kas apvieno Lietuvu, Poliju, Kaļiņingradas apgabalu un Baltkrieviju kopīgu projektu īstenošanai, uzskatāms par labas prakses piemēru;
- AW. tā kā Baltkrievijas iedzīvotāji pēdējos gados ir saņēmuši pasaulē lielāko Šengenas vīzu skaitu uz vienu iedzīvotāju, tomēr viņiem vīzas iegūšanai ir jātērē daudz vairāk naudas, bieži vien arī laika un pūliņu, nekā citu Austrumu partnerības valstu vai Krievijas iedzīvotājiem;
1. sniedz Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos/Komisijas priekšsēdētāja vietnieci, Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD), Padomei, Komisijai un dalībvalstīm šādus ieteikumus:
- a) mudināt Baltkrievijas iestādes ievērot cilvēktiesības un ieviest demokrātiskas pārmaiņas, lai izbeigtu valsts pašizolāciju no pārējās Eiropas;
- b) atkārtoti uzsvērt, ka ES ierobežojošo pasākumu pakāpeniskas atcelšanas un ES un Baltkrievijas attiecību būtiskas uzlabošanas absolūts priekšnoteikums ir panākt, ka nekavējoties un bez nosacījumiem tiek atbrīvoti un rehabilitēti visi vēl nebrīvē esošie politiski ieslodzītie un tiek atjaunotas viņu politiskās un pilsoņu tiesības;

Politiskais dialogs

- c) tiklīdz tiek atbrīvoti visi politiski ieslodzītie, izmantot Lietuvas prezidentūru un Austrumu partnerības augstākā līmeņa sanākumi Viļņā kā svarīgu iespēju attiecību uzlabošanai ar Baltkrieviju, lai atjaunotu politisko dialogu *inter alia* par demokrātiskām reformām, brīvām un godīgām vēlēšanām, tiesiskuma, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu, opozīcijas un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanu ar nosacījumu, ka Baltkrievijas iestādes uzskatāmi apliecina šo pamatvērtību ievērošanu;

Ceturtdiena, 2013. gada 12. septembris

- d) ņem vērā Dzmitry Dashkevich un Aliksandr Franskevich atbrīvošanu no cietuma attiecīgi 2013. gada augustā un septembrī, taču pauž nožēlu par faktu, ka šie bijušie politiski ieslodzītie brīvību atguva tikai pēc tam, kad bija pilnībā izcietuši viņiem piespriestos cietumsodus;
- e) izmantot Baltkrievijas ārlietu ministra izslēgšanu no ES vīzu izsniegšanas aizlieguma saraksta uz laiku un ar nosacījumiem, lai paplašinātu galveno un svarīgāko diplomātisko sakaru kanālu ar Baltkrieviju, jo īpaši, lai atvieglotu viņa piedalīšanos Austrumu partnerības valstu augstākā līmeņa sanāksmē, kas pirmām kārtām ir nepieciešams lietišķam dialogam par politiski ieslodzīto atbrīvošanu, tomēr stingri ievērot vīzu izsniegšanas aizliegumu un līdžekļu iesaldēšanu, kas vērsta pret personām, kuras tieši iesaistītas demokrātisko vēlēšanu standartu un cilvēktiesību pārkāpumos;
- f) rūpīgi izvērtēt pret Baltkrievijas amatpersonām un iestādēm patlaban noteiktos ES ierobežojošos pasākumus, lai paaugstinātu to efektivitāti un šādu pasākumu jomu, raksturu un spēkā esamību pielāgotu jaunākajiem notikumiem valstī un attiecībās ar ES;
- g) pamatojoties uz kopīgo pagaidu plānu un izmantojot principu "vairāk par vairāk", sagatavot stratēģisku rīcības plānu, kas ietver gan prioritārās reformējamās jomas Baltkrievijā, lai uzlabotu attiecības un efektīvu sadarbību Eiropas kaimiņattiecību politikas (EKP) satvarā ar nosacījumu, ka tiek sperti konkrēti soļi demokrātisko reformu virzienā;
- h) tiklīdz starptautiskās organizācijas atzīst vēlēšanas par brīvām un godīgām, apspriesties ar Eiropas Parlamentu par jaunu priekšlikumu iekļaušanu starpparlamentāro attiecību jautājumā, gan parlamentu divpusējām attiecībām, gan attiecībām *Euronest* parlamentārā asamblejā, saglabājot pastāvīgu ES atbalstu Baltkrievijas demokrātiskajiem spēkiem un pilsoniskajai sabiedrībai;
- i) saskaņā ar LES 24. pantu nodrošināt dalībvalstu atbalstu ES nostājai attiecībā uz Baltkrieviju un divpusējo attiecību atbilstību ES darbībām, uzsverot, ka visu ES dalībvalstu, kā arī citu demokrātisko valstu stingra apņemšanās darboties vienoti var paātrināt universālo demokrātisko vērtību un demokrātisko pārmaiņu sekmīgu veicināšanu Baltkrievijā;
- j) rosināt dialogu ar tām Baltkrievijas amatpersonām, kuras nav personīgi iesaistītas represijās, lai veicinātu ES un Baltkrievijas sadarbību, dodot ieguldījumu viņu sadarbībai ar Baltkrievijas pilsonisko sabiedrību ar mērķi veicināt reformas;
- k) mudināt plašāku pilsonisko sabiedrību, tostarp arodbiedrības un uzņēmumu pārstāvjus, kā arī politisko opozīciju, vairāk iesaistīties šajā dialogā par modernizāciju, izmantojot Pilsoniskās sabiedrības foruma valstu platformas izstrādātos ieteikumus, organizēt koncepcijas, mērķu, stratēģijas un vadības struktūras atklātu sabiedrisku apspriešanu, un turpmāk šo dialogu atbalstīt, izmantojot nepieciešamo finansiālo palīdzību un speciālās zināšanas, un pastiprināt informatīvo kampaņu par tā saturu un paredzamajiem rezultātiem;
- l) nodrošināt, ka jebkāda valsts iestāžu piedalīšanās dialogā par modernizāciju, kura mērķis ir attīstīt konkurētspējīgu ekonomiku, atbalstīt demokrātiskās reformas, kā arī plurālistisku sabiedrību un tiesiskumu, notiek kopā un līdztiesīgi ar demokrātisko opozīciju un pilsonisko sabiedrību, pilnībā ievērojot demokrātijas principus;
- m) aizstāvēt viedokli, ka pilsoniskā sabiedrība joprojām ir būtisks partneris politiskajā dialogā ar ES, lai veicinātu demokrātiskas pārmaiņas Baltkrievijā, un atbalstīt ideju par pilsoniskās sabiedrības konferences organizēšanu Viļņā neilgi pirms Austrumu partnerības valstu trešās augstākā līmeņa sanāksmes;
- n) pilnībā izmantot Eiropas Demokrātijas fondu (EDF), lai atbalstītu galvenos spēkus, kuri risina demokrātijas un cilvēktiesību jautājumus Baltkrievijā, īpašu uzmanību pievēršot tiem, kuriem radušās grūtības saņem tradicionālo ES atbalstu;
- o) mudināt Krieviju un Austrumu partnerības valstis aicināt Baltkrieviju nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot un politiski rehabilitēt visus politiski ieslodzītos, kā arī atturēties no jebkādas turpmākas vajāšanas politisku motīvu dēļ;

Ceturtdiena, 2013. gada 12. septembris

- p) nodrošināt, lai ES un dalībvalstu pārstāvji, kuri apmeklē Baltkrieviju, uzturētu regulārus kontaktus ar pilsoniskās sabiedrības un opozīcijas pārstāvjiem, lai garantētu visu pušu līdzsvarotu piedalīšanos procesos, kas attiecas uz ES un Baltkrievijas attiecībām;
- q) paredzēt visus pieejamos politikas risinājumus, mudinot, lai Baltkrievija:
- pilnībā īstenotu vēlēšanu likuma reformas, pamatojoties uz Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO)/ Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja ieteikumiem, lai brīvās un taisnīgās vēlēšanās izveidotu plurālistisku politisko sistēmu, kurā politikas idejas varētu rasties īstā politisko partiju politiskā konkurencē, kas ir demokrātijas sastāvdaļa,
 - atļautu atkal atvērt slēgto EDSO biroju Minskā,
 - atceltu visus šķēršļus un ierobežojumus demokrātiskajai opozīcijai, pilsoniskās sabiedrības un nevalstiskajām organizācijām izmantot biedrošanās, vārda, pārvietošanās un miermīlīgas pulcēšanās brīvību, tostarp novērstu visus šķēršļus to reģistrācijai, pilnvērtīgai darbībai un attīstības tehniskās starptautiskās palīdzības saņemšanai; grozītu savu kriminālkodeksu jautājumā par dalību neregistrētās organizācijās,
 - ieviestu nepieciešamās institucionālās pārmaiņas, lai nodrošinātu tiesu sistēmas neatkarību saskaņā ar ANO īpašo referenta ieteikumiem par tiesnešu un advokātu neatkarību, kā arī par advokātu neatkarību, grozot un pareizi piemērojot Likumu par advokātūru,
 - neizpildītu nāvessodu 2013. gadā uz nāvi notiesātajai personai, ieviestu nāvessoda moratoriju un pēc tam to atceltu,
 - konkrētās lietās īstenotu lēmumus, ko pieņēmusi ANO Cilvēktiesību komiteja un ANO Darba grupa par patvaļīgu aizturēšanu, kā arī ANO Spīdzināšanas novēršanas komitejas 2011. gada ieteikumus, lai pārtrauktu necilvēcīgu un pazemojošu izturēšanos,
 - pilnībā sadarbotos ar ANO īpašo referentu par cilvēktiesību stāvokli Baltkrievijā, lai novērstu būtiskās problēmas, kas konstatētas viņa 2013. gada aprīļa ziņojumā, un kā pirmo soli dotu viņam iecelšanas atļauju valstī;
 - pilnībā modernizētu penitenciāro sistēmu un sāktu sadarbību ar Eiropas Padomi, pirmām kārtām parakstot Eiropas Konvenciju par spīdzināšanas un necilvēcīgas un pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas novēršanu, dodot Spīdzināšanas novēršanas komitejai iespēju regulāri apmeklēt ieslodzījuma vietas, jo īpaši ieslodzījuma vietas, kurās atrodas politiski ieslodzītie un cīnītāji par cilvēktiesībām, un nodrošinātu iespēju apmeklēt Baltkrievijas cietumus citu attiecīgo starptautisko un valstu organizāciju pārstāvjiem, diplomātiem, pilsoniskās sabiedrības grupām un politiski ieslodzīto ģimenes locekļiem,
 - izveidotu neatkarīgu un pilnībā funkcionēošu valsts cilvēktiesību iestādi, kas var darboties kā ombuda institūcija,
 - nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas un vienādas tiesības visām minoritātēm, to integrāciju un nediskrimināciju, jo īpaši nodrošinātu situācijas normalizāciju attiecībā uz Poļu savienību Baltkrievijā; izbeigtu romu minoritātes atstumšanu, stingrāk ievērotu reliģiskās tiesības un brīvības, kā arī izbeigtu LGBT cilvēku diskrimināciju;

Ceturtdiena, 2013. gada 12. septembris

- r) attiecībā uz reālu brīvību un piekļuvi plašsaziņas līdzekļiem veiktu šādu pasākumu nolūkā mudināt Baltkrieviju atcelt akreditācijas ierobežojumus žurnālistiem un ierobežojumus izmantot satelīttelevīziju, pastiprināt ES finansiālo un tehnisko palīdzību visu veidu neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļiem (valstī un ārpus tās), lai nodrošinātu to ilgtspējīgu darbību un iespējami plašāku pieejamību, sniegt palīdzību, kas vērsta uz Eiropas palīdzības programmu pabeigšanu, kopīgu projektu izstrādāšanu un konsorciiju veidošanu ar starptautiskajām preses aģentūrām un ārvalstu plašsaziņas līdzekļiem;

Ekonomiskā sadarbība un sadarbība enerģētikas jomā

- s) izmantot ES un Baltkrievijas konstruktīvo tehnisko dialogu par makroekonomikas attīstības un finanšu jautājumiem, lai panāktu Baltkrievijas ticamu apņemšanos veikt makroekonomikas un strukturālās reformas, tostarp valsts uzņēmumu privatizāciju, cenu, tirdzniecības un banku sistēmas liberalizāciju, atbilstoša sociālās drošības tīkla attīstību un cīņu pret korupciju;
- t) turpināt uzsvērt, ka minētās reformas, ar nosacījumu, ka tiek izpildīti galvenie politiskie priekšnoteikumi, kas ir ļoti svarīgi Baltkrievijas ekonomiskajai attīstībai, veicinātu arī Eiropas investīcijas un starptautiskos aizdevumus un varētu sūtīt pozitīvu signālu par esošo šķēršļu likvidēšanu sarunām par pievienošanos PTO, nodrošinot ciešāku integrāciju pasaules ekonomikā;
- u) piedāvāt tehnisko palīdzību, lai radītu labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi ar mērķi izveidot līdzvērtīgu konkurences apstākļus un nodrošināt investīciju aizsardzību un vienlīdzīgas iespējas visiem uzņēmumiem, jo īpaši MVU;
- v) turpināt sadarbību ar Baltkrieviju nodarbinātības jomā, tostarp attiecībā uz cilvēkkapitālu un kvalifikācijas paaugstināšanu atbilstoši darba tirgus prasībām;
- w) mudināt Baltkrieviju īstenot Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) ieteikumus, jo īpaši attiecībā uz biedrošanās brīvību, neatkarīgu arodbiedrību reģistrāciju un darbību, mudināt Baltkrieviju grozīt tiesību aktus, lai nodrošinātu, ka darba ņēmēji var brīvi un bez ierobežojumiem atstāt darbavietas valsts un privātajā sektorā;
- x) aicināt Baltkrieviju ieviest augstākos starptautiskos drošības standartus un patiesi neatkarīgu ietekmes uz vidi novērtēšanu visu elektrostaciju būvniecības un ekspluatācijas jomā, optimizējot speciālās zināšanas un šīs būvniecības finansēšanu no visiem pieejamajiem starptautiskajiem instrumentiem saskaņā ar esošajiem starptautiskajiem tiesību aktiem, piemēram, Espo konvenciju un Orhūsas konvenciju, un izpildot 2011. gada 23. jūnija saistības par vispusīgu riska un drošības novērtēšanu (stresa testiem), ņemot vērā Eiropas Komisijas un Eiropas Kodoldrošības jomas regulatoru grupas saskaņotās specifikācijas;
- y) palīdzēt attīstīt energoresursu un piegādes maršrutu diversifikāciju Baltkrievijā un dalīties ar ES labāko praksi starptautiskas un reģionālās "zaļās ekonomikas" projektu īstenošanā, sekmējot energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu;
- z) veicināt turpmāku reģionālo sadarbību ar Baltkrieviju, tostarp izmantojot Austrumu partnerības nozaru iniciatīvas, jo īpaši tirdzniecības, enerģētikas, vides un transporta jomā; veicināt divpusējo ekonomisko forumu rīkošanas paraugpraksi, vienlaikus arī tiecoties uzlabot nevalstiska līmeņa dalībnieku spējas, kā arī veicināt labu pārvaldību un valsts pārvaldes reformu;
- aa) turpināt sniegt tehnisko palīdzību un veselības aprūpi iedzīvotājiem, kas cietuši Černobiļas kodolkatastrofā;
- ab) rosināt Baltkrieviju veikt nekonvenciālo enerģijas avotu izpēti un attīstību;

Ceturtdiena, 2013. gada 12. septembris

Robežu pārvaldība

- ac) stiprināt ES un Baltkrievijas sadarbību robežu pārvaldības un pārrobežu noziedzības apkarošanas jomā un jo īpaši palīdzēt Baltkrievijai attīstīt tranzīta sistēmu, modernizējot muitas un robežkontroles procedūras un pilnībā īstenojot ES integrētās robežu pārvaldības koncepciju;
- ad) ES diplomātiem un politiķiem Baltkrievijā nodrošināt neierobežotas iebraukšanas un pārvietošanās iespējas;
- ae) sniegt papildu apmācību Baltkrievijas robežu pārvaldības aģentūrai saskaņā ar Šengenas *acquis*, kas ir abu pušu interesēs;
- af) apsvērt iespēju nodrošināt atbilstošu tehnisko palīdzību, kas izmantojama, lai ieviestu mūsdienīgas robežkontroles sistēmas un modernu infrastruktūru Eiropas Savienības pusē;
- ag) nodrošināt attiecīgajiem Baltkrievijas dienestiem atbilstomācību par ES paraugpraksi biometrisko pasu ieviešanā;
- ah) uzsākt ES un Baltkrievijas mobilitātes partnerību un mudināt Baltkrieviju aktīvi līdzdarboties Austrumu partnerības kolēģijā migrācijas un patvēruma jautājumos;
- ai) veicināt Baltkrievijas sadarbību ar ANO Attīstības programmu (UNDP) un ANO Bērnu izglītības fonda (UNICEF) cilvēku tirdzniecības apkarošanai paredzēto programmu atbalstam;

Pilsoniskā sabiedrība un cilvēku savstarpējie kontakti

- aj) palielināt to projektu īpatsvaru, kas sniedz lielāku labumu un atpazīstamību iedzīvotājiem kopumā un kas sekmētu iedzīvotāju izpratni par ES vērtībām, standartiem un politiku, un uzsvērtu ES modeļa un pieredzes priekšrocības, un saistībā ar to atbalstīt iespēju, ko sniedz Pilsoniskās sabiedrības forums, jo īpaši ņemot vērā tā nākamo sanākumi Kišiņevā šā gada oktobrī;
- ak) sistemātiski un bez kompromisiem vērsties pret jebkādu dezinformāciju un maldinošu informāciju, ko Baltkrievijas iestādes sniedz attiecībā uz ES politiku un projektiem, publicējot un izplatot visu nepieciešamo informāciju (datus, skaitļus un tiesību aktus);
- al) pastiprināt tehnisko un finansiālo atbalstu, arī izmantojot jauno Eiropas Demokrātijas fondu, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, nevalstiskām organizācijām, cilvēktiesību aizstāvjiem un arodbiedrībām, kas darbojas Baltkrievijā vai dalībvalstīs un kuriem Baltkrievijā ir būtiska ietekme; aktīvāk iesaistīt pilsonisko sabiedrību ES finansēto projektu īstenošanā, uzraudzībā un novērtēšanā; turklāt ievērojami uzlabot saziņu un ES informācijas izplatīšanu, lai veidotu iedzīvotāju izpratni par ES pieeju pamattiesībām un pamatbrīvībām, kā arī par sociālās un ekonomiskās attīstības nepieciešamību;
- am) atbalstīt organizācijas, kas Baltkrievijā strādā demokrātijas un cilvēktiesību labā un ir reģistrētas ne tikai Baltkrievijā, bet arī ārvalstīs, jo Baltkrievijas iestādes pastāvīgi liedz šādām organizācijām reģistrēties; steidzami pārskatīt jaunus noteikumus par pieteikšanos ES finansējuma saņemšanai saskaņā ar EIDHR/NSLA instrumentu, kas pazīstamas un respektablas Baltkrievijas nevalstiskās organizācijas praktiski izslēdz no pieteikumu iesniegšanas procesa;
- an) pieprasīt, lai Baltkrievijas iestādes īstenotu ANO Darba grupas par patvaļīgu aizturēšanu Lēmumu A/HRC/WGAD/2012/39 attiecībā uz cilvēktiesību aizstāvi Alesu Beļacki, kurā jo īpaši konstatēts, ka cilvēktiesību centra "Viasna" priekšsēdētāja un Starptautiskās Cilvēktiesību federācijas (FIDH) priekšsēdētāja vietnieka Alesa Beļacka aizturēšana bija patvaļīga un "pretrunā Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas (UDHR) 20. panta 1. punktam un Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (ICCPR) 22. pantam";

Ceturtdiena, 2013. gada 12. septembris

- ao) mudināt Baltkrieviju attiecināt pastāvīgo ielūgumu uz visām ANO īpašajām procedūrām un ielūgt apmeklēt valsti ANO īpašo referentu cilvēktiesību aizstāvju jautājumos;
 - ap) pieprasīt Baltkrievijas iestādēm atcelt kriminālatbildību par ārvalstu subsīdiju saņemšanu un atļaut organizācijām glabāt finanšu līdzekļus ārvalstu banku kontos;
 - aq) apsvērt iespēju vienusēji atvieglot vīzu izsniegšanas režīmu un samazināt maksu par vīzu no EUR 60 līdz Baltkrievijas pilsoņiem pieejamam līmenim, kā arī pilnībā izmantot Vīzu kodeksa pašreizējās elastīguma iespējas, tostarp nodevu par īstermiņa vīzām atcelšanu vai samazināšanu, jo īpaši gados jauniem cilvēkiem, lai atvieglotu un padarītu intensīvākus cilvēku tiešos kontaktus, palīdzot novērst Baltkrievijas iedzīvotāju turpmāku izolāciju; apsvērt arī iespēju vienusēji samazināt vai atcelt vīzu nodevas par ilgtermiņa vīzām ar ilgtermiņa mērķi ieviest bezvīzu režīmu;
 - ar) aicināt Baltkrievijas iestādes sākt sarunas ar ES par vīzu režīma atvieglošanas un atpakaļuzņemšanas nolīgumiem, ņemot vērā ilgtermiņa mērķi virzīties uz bezvīzu režīmu, lai sekmētu cilvēku savstarpējos kontaktus un veiktu steidzamus pasākumus, īstenojot vietējās pierobežas satiksmes nolīgumus ar Poliju un Lietuvu;
 - as) veicināt sadarbību starp pilsētām un pašvaldībām ES un Baltkrievijā, pamatojoties uz vairāku ES valstu, jo īpaši Polijas, Lietuvas un Latvijas, labas prakses piemēriem;
 - at) censties Baltkrievijas iedzīvotājiem nodrošināt vairāk izglītības un pētniecības iespēju ES tādās jomās kā augstākā, neformālā un pieaugušo izglītība; rosināt un atbalstīt stažēšanās programmu jaunajiem Baltkrievijas speciālistiem ES iestādēs un citās starptautiskajās organizācijās; sniegt turpmāku atbalstu Eiropas Humanitāro zinātņu universitātei un izstrādāt un atbalstīt izglītības un profesionālās izglītības programmas Baltkrievijā; nodrošināt pietiekamu un ilgstošu programmas *Erasmus Mundus* finansējumu Baltkrievijas studentiem;
 - au) aktīvi meklēt iespējas iesaistīties dialogā ar Baltkrieviju par būtisku reformu veikšanu tās augstākās izglītības sistēmā, jo īpaši lai attīstītu akadēmisko brīvību, institucionālo autonomiju un studentu līdzdalību ar mērķi pievienoties Eiropas augstākās izglītības telpai (Boloņas process);
 - av) aicina Starptautisko Hokeja federāciju nopietni pārdomāt savu lēmumu ļaut Baltkrievijai uzņemt 2014. gada pasaules hokeja čempionātu;
2. uzdod priekšsēdētājam šo ieteikumu nosūtīt Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos/ Komisijas priekšsēdētāja vietniecei, EĀDD, Padomei, Komisijai un dalībvalstīm.
-